

Beursgang Lucas Bols

's Werelds oudste distilleerderij in stilte naar de beurs

De Amsterdamse distilleerderij Lucas Bols is een van de oudste bedrijven ter wereld. Een team van Loyens & Loeff, waaronder notaris Guido Portier, begeleidde het bedrijf begin februari naar de Amsterdamse effectenbeurs. De voorbereidingen vonden zo lang mogelijk in stilte plaats. 'Zolang er nog geen schijnwerpers op de vennootschap staan, kan men rustig bedenken: zo gaan we het doen.'

TEKST Tatiana Scheltema | BEELD Truus van Gog

Bij de introductie van de aandelen Lucas Bols op de Amsterdamse beurs op 4 februari 2015 betaalden de eerste kopers een symbolische prijs: 15,75 euro, naar het jaartal waarin de Amsterdamse familie Bols de deuren van haar distilleerderij, toen nog 'stokerij 't Lootsje' geheten, opende aan een klein riviertje, tegenwoordig de Amsterdamse Rozengracht. Met de beursgang wilde het bedrijf ten minste 125 miljoen euro ophalen. Dat doel werd ruimschoots bereikt: met de uitgifte van ongeveer 8,1 miljoen aandelen werd een slordige 128 miljoen euro opgehaald. Die dag sloot het aandeel op 16,52 euro, een winst van bijna 5 procent. Een hele grote beursgang is het niet. In termen van 'marktkapitalisatie' hoort het fonds niet tot de vijftig grootste beursgenoteerde ondernemingen van de AEX en AMX index. Maar dat maakt de beursgang van Nederlands oudste distilleerder niet minder geslaagd en bijzonder, vindt notaris Guido Portier van Loyens & Loeff, dat de beursgang begeleidde. 'Je ziet niet meer zo vaak dat een van oudsher écht Nederlands bedrijf, waarvan de activiteiten

nog steeds vanuit Nederland worden aangestuurd, naar de Amsterdamse beurs wordt gebracht.'

WERELDSPELER

Lucas Bols viert dit jaar zijn 440-jarige bestaan, en is daarmee het oudste merk van gedestilleerde dranken ter wereld. Aanvankelijk stookte het bedrijf alleen likeuren van exotische ingrediënten als komijn, kardemom en sinaasappel. Lucas Bols, kleinzoon van de oprichter van 't Lootsje en geboren in 1652, maakte een wereldspeler van het bedrijf. Door zich voor 9.000 gulden in te kopen werd hij grootaandeelhouder van de Verenigde Oost-Indische Compagnie en verzekerde hij zich van de eerste keus uit de exotische kruiden en specerijen die door de schepen uit de Oost werden aangevoerd. Lucas Bols bedacht zo'n driehonderd

verschillende likeuren en onder zijn leiding begon het bedrijf ook met de jeneverstokerij. Zijn nazaten toonden minder interesse in de stokerij en tijdens de Napoleontische blokkade (1806-1814), die alle handelsverkeer met Engeland verbood, ging het bedrijf bijna over de kop. In 1813 stierf de laatste mannelijke erfgenaam van Bols. Zijn weduwe verkocht het bedrijf in 1816 onder voorwaarde dat de bedrijfsnaam nooit en te nimmer zou worden gewijzigd. En zo ging het ook. Inmiddels is Lucas Bols wereldleider op de markt voor likeuren en jenevers met een omzet van bijna 80 miljoen euro per jaar.

GOVERNANCESTRUCTUUR

De distilleerderij is van oudsher een goede klant van Loyens & Loeff, en grootaandeelhouder ABN Amro Capital (AAC) ook, vertelt

‘Meedenken over het gewenste profiel van de raad van commissarissen hoort ook bij de rol van de notaris’

kwestie van andere poppetjes neerzetten in de raad van commissarissen. Het bedrijf moet goed nadenken welke kennis en kwaliteiten van commissarissen belangrijk zijn na de beursgang, waarbij onafhankelijkheid van de grootaandeelhouder en het bestuur een belangrijke rol speelt,’ zegt Portier.

PROFIEL

Meedenken over het gewenste profiel van de raad van commissarissen hoort ook bij de rol van de notaris; de profielschets wordt immers vastgelegd in reglementen. ‘Financiële deskundigheid, kennis van de markt waarin het bedrijf opereert en bekendheid met het product zijn kwaliteiten die ten minste aanwezig moeten zijn in de raad van commissarissen. Niet iedere commissaris hoeft over alle gewenste kwaliteiten te beschikken. Het gaat om de juiste combinatie van verschillende personen die samen optimaal de adviserende en toezichthoudende rol van de raad van commissarissen kunnen vervullen’, aldus Portier. Bols opereert weliswaar wereldwijd, maar is geen heel groot bedrijf: er zijn nog geen zeventig mensen in dienst. ‘Die raad van commissarissen hoeft dus niet groot te zijn. Het zijn er nu drie, net als vóór de beursgang.’

VIJANDIGE OVERNAMES

Een belangrijk aandachtspunt bij iedere beursgang is of er beschermingsconstructies moeten worden opgetuigd. ‘Dergelijke constructies bieden bescherming tegen vijandige overnames die het bestuur niet in het belang acht van de vennootschap en bieden het bestuur van de onderneming zo nodig de tijd na te denken over alternatieven. Maar banken die de beursgang begeleiden, hebben het idee dat beschermingsconstructies een drukkend effect hebben op de introductiekoers van de aandelen. Die gedachte is op zich logisch, want beschermingsconstructies kunnen

een vijandige overname door een andere onderneming voorkomen, ook als de overnemer bereid is om een aanzienlijke premie te betalen bovenop de beurskoers. Beschermingsconstructies verkleinen de kans op die premie.’

Bij Lucas Bols is uiteindelijk niet voor een traditionele beschermingsconstructie gekozen, vertelt Portier. ‘De statuten bevatten wél een bepaling die de vereiste meerderheid voor benoeming van bestuurders en commissarissen verhoogt tot ten minste twee derde van de uitgebrachte stemmen, in het geval dat de voorgestelde personen niet het vertrouwen van de raad van commissarissen hebben. Een vijandige bidder zal daarom ten minste twee derde van de aandelen in Lucas Bols moeten verwerven om controle te krijgen over deze benoemingen. Dat werkt drempelverhogend.’

VERGROOTGLAS

Het team van Loyens & Loeff bestond uit zo’n 25 mensen: advocaten, fiscalisten en (kandidaat-)notarissen, die een jaar met de beursgang bezig waren. Portier noemt het ‘plezierig’ dat de beursgang niet voortijdig is uitgelekt. ‘Daardoor konden alle voorbereidingen in stilte plaatsvinden. Dat geeft de mensen die met het proces bezig zijn, met name het bestuur, de commissarissen en de grootaandeelhouder, de ruimte om alles goed uit te zoeken en rustig na te denken over verschillende alternatieven. Zodra de schijnwerpers erop staan, geeft dat toch onrust. Alles ligt dan onder een vergrootglas. Dat legt veel meer druk op het proces, omdat iedereen gaat speculeren over wat er wanneer gaat gebeuren. Voor de onderneming is het veel prettiger als je gecontroleerd kunt aankondigen: “Dit zijn onze plannen, zo gaan we het doen. En we weten precies wat het wordt.” Dat straalt ook vertrouwen uit naar de markt’.

Portier. ‘Wij werden dus al in een vroeg stadium gevraagd om mee te denken over een mogelijke verkoop of beursgang van het bedrijf. In dit geval betekende dat op notarieel gebied onder meer het adviseren over de meest wenselijke governancestructuur: hoe ziet het bestuur van de onderneming eruit na de beursgang, hoe wordt het toezicht vormgegeven, en hoe leg je dat vast in de statuten? Welke afspraken maak je om andere investeerders het vertrouwen te geven dat er goed toezicht wordt gehouden op het bedrijf?’

Het bestuur van Lucas Bols zou hetzelfde blijven, dus dat was gemakkelijk. Maar de participatiemaatschappij AAC, die voor de beursgang als grootaandeelhouder nauw betrokken was bij het reilen en zeilen van de onderneming en het toezicht daarop, moest na de beursgang meer afstand nemen. ‘Dat is niet zomaar een